

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในโลกของธุรกิจต้องเผชิญกับสภาวะของการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และเทคโนโลยี จึงก่อให้เกิดภาวะการแข่งขันทางธุรกิจกันมากขึ้นเพื่อความอยู่รอด การเจริญเติบโตในยุคโลกาภิวัตน์ เทคโนโลยีอันทันสมัยทำให้เกิดการเรียนรู้ การรับข่าวสารและการสื่อสารอย่างรวดเร็ว ดังนั้น บุคลากรจึงต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัย การฝึกอบรมก็เป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาความรู้ความสามารถของคน และก่อให้เกิดทักษะ ความรู้ใหม่อันนำไปสู่การพัฒนางานในปัจจุบัน

ในแต่ละองค์กรมีการทำธุรกิจที่แตกต่างกันทำให้มีความแตกต่างในการพัฒนาทักษะงานฝีมือที่แตกต่างกันด้วย บุคลากรขององค์กรจึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะในการทำงาน เพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น การฝึกอบรมช่างฝีมือแรงงานจึง เป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาองค์กร เพื่อให้เกิดการได้เปรียบเชิงการแข่งขันทางธุรกิจ เนื่องจากการทำงานในภาคอุตสาหกรรมโรงงาน ล้วนแล้วแต่ต้องพึ่งพาแรงงานด้านฝีมือในการผลิตสินค้าและหากขาดคุณภาพ และขาดประสิทธิภาพ ของงานฝีมือเหล่านี้แล้ว ย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ต้นทุนในการผลิตจากของเสียและข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการผลิตซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการแข่งขันทางธุรกิจในปัจจุบันอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศไทยในปัจจุบัน ยังคงต้องอาศัยช่างฝีมือแรงงานเหล่านี้ในการผลิตรถยนต์

สำหรับการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาช่างฝีมือของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการ ในบริษัทผลิตรถยนต์แห่งหนึ่ง ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด(ระยอง) ได้มีการดำเนินการจัดฝึกอบรมหลักสูตรสำหรับแผนกงานเชื่อมโลหะ แผนกพ่นสี และแผนกประกอบเครื่องยนต์ ขึ้นในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 จำนวน 140 คน ซึ่งในการฝึกอบรมนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะทำการประเมิน ประสิทธิภาพของหลักสูตรในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนางานฝีมือของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุง แก้ไข และจัดทำโครงการฝึกอบรมหรือหลักสูตรการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางพิจารณา ปรับปรุง ให้การสนับสนุน เพื่อให้โครงการฝึกอบรมหลักสูตรนี้มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงานและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กร ตลอดจนเป็นการส่งเสริมให้พนักงานมีการพัฒนาตนเองให้มีทักษะในการปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดงานและผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและสามารถแข่งขันในทางธุรกิจได้ตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลระดับการเรียนรู้ (Learning) ในด้านความรู้ทางเทคนิค ด้านทักษะเทคนิควิธี ของผู้เข้าฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาช่างฝีมือของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการทั้ง 3 แผนก ได้แก่ แผนกงานเชื่อมโลหะ แผนกพ่นสี และแผนกประกอบเครื่องยนต์
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลระดับการเรียนรู้ (Learning) ในด้านความรู้ทางเทคนิค ด้านทักษะเทคนิควิธีของผู้เข้าฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาช่างฝีมือของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการ ทั้ง 3 แผนก ได้แก่ แผนกงานเชื่อมโลหะ แผนกพ่นสี และแผนกประกอบเครื่องยนต์
3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลระดับปฏิกิริยา (Reaction) ในด้านความพึงพอใจ โดยศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการดำเนินการฝึกอบรม ด้านสภาพแวดล้อมในการฝึกอบรม และด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ ของผู้เข้าฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาช่างฝีมือของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการทั้ง 3 แผนก ได้แก่ แผนกงานเชื่อมโลหะ แผนกพ่นสี และแผนกประกอบเครื่องยนต์
4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลระดับปฏิกิริยา (Reaction) ในด้านความพึงพอใจ ของผู้เข้าฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาช่างฝีมือของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการทั้ง 3 แผนก ได้แก่ แผนกงานเชื่อมโลหะ แผนกพ่นสี และแผนกประกอบเครื่องยนต์

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิผลของผู้เข้าฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาช่างฝีมือของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการทั้ง 3 แผนก ได้แก่ แผนกงานเชื่อมโลหะ แผนกพ่นสี และแผนกประกอบเครื่องยนต์ ของบริษัทผลิตรถยนต์แห่งหนึ่ง ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด(ระยอง) ว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ในระดับการเรียนรู้และระดับปฏิกิริยาเพียงใด
2. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาช่างฝีมือของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการ และจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำหลักสูตรพัฒนาช่างฝีมือของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการ ให้เป็นระบบ และมีประสิทธิผลต่อไป

สมมติฐานของการวิจัย

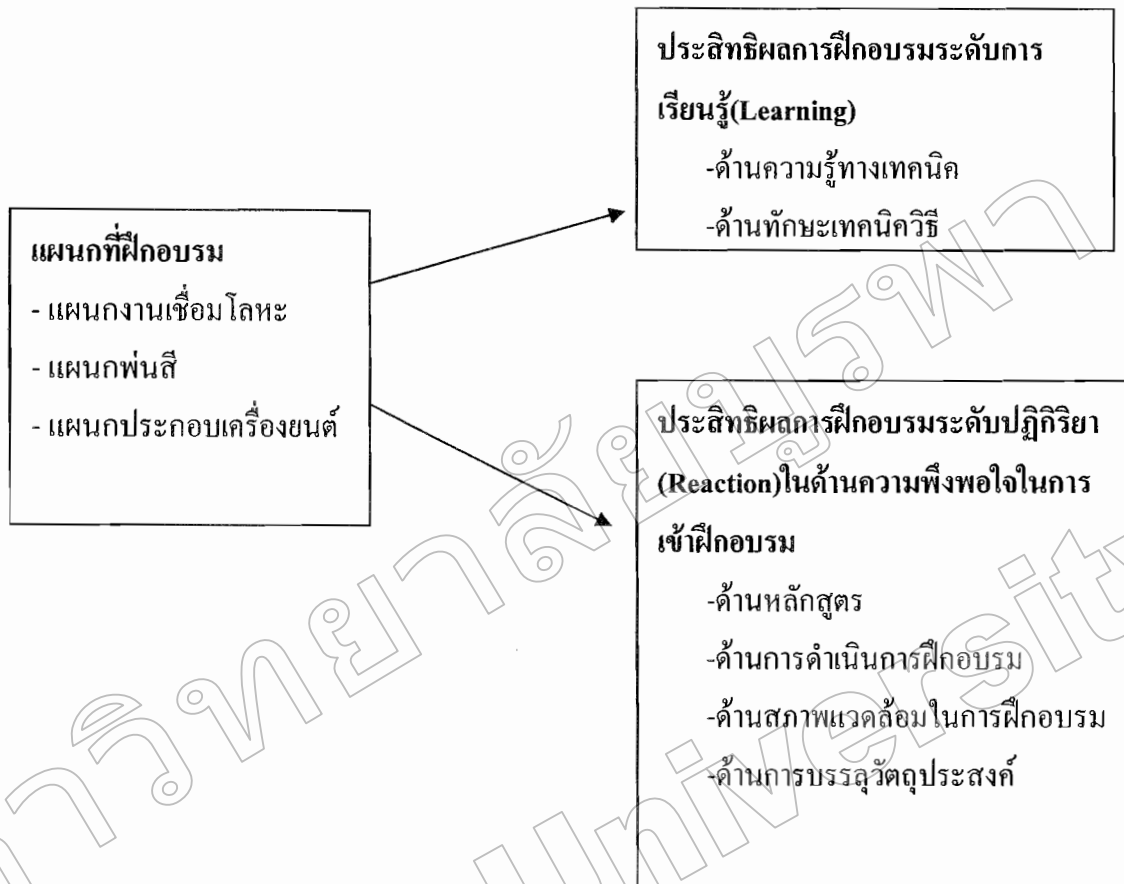
1. พนักงานที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาช่างฝีมือของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการทั้ง 3 แผนก ได้แก่ แผนกงานเชื่อม โลหะ แผนกพันสี และแผนกประกอบเครื่องยนต์ มีประสิทธิผล ในด้านความรู้ทางเทคนิค แตกต่างกัน
2. พนักงานที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาช่างฝีมือของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการทั้ง 3 แผนก ได้แก่ แผนกงานเชื่อม โลหะ แผนกพันสี และแผนกประกอบเครื่องยนต์ มีประสิทธิผล ในด้านทักษะเทคนิควิธี แตกต่างกัน
3. พนักงานที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาช่างฝีมือของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการทั้ง 3 แผนก ได้แก่ แผนกงานเชื่อม โลหะ แผนกพันสี และแผนกประกอบเครื่องยนต์ มีความพึงพอใจ แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาประสิทธิผลการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาช่างฝีมือของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการของบริษัทผลิตรถยนต์แห่งหนึ่ง ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด (ระยอง) โดยใช้กรอบจากแนวคิดของเคิร์คแพทริก (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2540, หน้า 40-42) ว่าการประเมินผลการฝึกอบรมควรจะเก็บข้อมูลใน 4 ระดับ คือ ระดับปฏิกิริยา ระดับการเรียนรู้ ระดับพฤติกรรม และระดับผลลัพธ์ แต่เนื่องจากงานวิจัยฉบับนี้มีข้อจำกัดในด้านทรัพยากรและเวลาในการทำวิจัย ผู้วิจัยจึงศึกษาเฉพาะระดับการเรียนรู้ ในด้านความรู้ทางเทคนิคด้าน ด้านทักษะเทคนิควิธี และระดับปฏิกิริยาในด้านความพึงพอใจในการเข้าฝึกอบรมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการดำเนินการฝึกอบรม ด้านสภาพแวดล้อมในการฝึกอบรม และด้านการบรรลุวัตถุประสงค์

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้มุ่งศึกษาประสิทธิภาพการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาช่างฝีมือของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการของโรงงานผลิตรถยนต์แห่งหนึ่งในเขตนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้น

แผนกที่ฝึกอบรม 3 แผนก ได้แก่

แผนกงานเชื่อม โลหะ

แผนกพ่นสี

แผนกประกอบเครื่องยนต์

ตัวแปรตาม

ประสิทธิภาพการฝึกอบรมระดับการเรียนรู้ (Learning)

ด้านความรู้ทางเทคนิค

ด้านทักษะเทคนิควิธี

ประสิทธิภาพการฝึกอบรมระดับปฏิบัติการ (Reaction) ในด้านความพึงพอใจในการเข้าฝึกอบรม 4 ด้าน ได้แก่

ด้านหลักสูตร

ด้านการดำเนินการฝึกอบรม

ด้านสภาพแวดล้อมในการฝึกอบรม

ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาช่างฝีมือของพนักงานปฏิบัติการทั้ง 3 แผนก โดยมีได้แยกศึกษาด้านเพศ เนื่องจากพนักงานพ่นสี พนักงานเชื่อม โลหะ และพนักงานประกอบเครื่องยนต์ ล้วนแล้วแต่เป็นเพศชายมากกว่า 98% และมีได้แยกระดับการศึกษา เนื่องจากทักษะงานฝีมือของบริษัทผลิตรถยนต์เป็นงานเทคนิคเฉพาะทางดังนั้นพนักงานจึงต้องได้รับการฝึกอบรมกับทางบริษัท

คำนิยามศัพท์ หรือคำจำกัดความศัพท์

1. ประสิทธิผลการฝึกอบรม หมายถึง ความรู้ ทักษะ ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับการประเมินผลหลังจากการอบรม ได้แก่ระดับการเรียนรู้ (Learning) ทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ทางเทคนิค ด้านทักษะเทคนิควิธี และระดับปฏิกิริยา (Reaction) ในด้านความพึงพอใจทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการดำเนินการฝึกอบรม ด้านสภาพแวดล้อมในการฝึกอบรม และด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม

2. การฝึกอบรม หมายถึง การฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาช่างฝีมือของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในบริษัทผลิตรถยนต์แห่งหนึ่ง ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด (ระยอง) ที่ดำเนินการจัดฝึกอบรมหลักสูตรสำหรับแผนกงานเชื่อม โลหะ แผนกพ่นสี และแผนกประกอบเครื่องยนต์ขึ้นในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2552

3. ผู้เข้าฝึกอบรม หมายถึง พนักงานฝ่ายปฏิบัติการของบริษัทผลิตรถยนต์แห่งหนึ่ง ในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด (ระยอง) ที่ได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาช่างฝีมือ สำหรับแผนกงานเชื่อม โลหะ แผนกพ่นสี และแผนกประกอบเครื่องยนต์ ขึ้นในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 จำนวน 124 คน

4. ระดับปฏิกิริยาในด้านความพึงพอใจ หมายถึง การวัดปฏิกิริยาของสิ่งต่างๆของผู้เข้ารับการอบรม การรับรู้หรือความรู้สึกต่าง ๆ ในด้านความพึงพอใจทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการดำเนินการฝึกอบรม ด้านสภาพแวดล้อมในการฝึกอบรม และด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม